

Zajímavosti ve 48. aukci Profil

Nadcházející podzimní aukce Profil se bude konat 2. 11., tedy už v první listopadovou sobotu, na rozdíl od aukcí předchozích, které probíhaly vesměs v sobotu poslední. Důvodem tohoto posunu je skutečnost, že tentokrát bude nabídnut neobvykle velký počet sbírek a sestav a také rekordní množství celistvostí (odhadem na sto tisíc!), což bude klást větší nároky na vydávání objemnějších losů. Profil se tedy posunem termínu snažil vytvořit dostatečnou časovou rezervu pro kupující, aby si mohli zajistit odvoz svých položek. Mimo zmíněné sbírky a celistvosti aukce nabídne řadu zajímavých, někdy dokonce raritních – ba i unikátních – položek, s některými se teď blíže seznámíme.

FRANTIŠEK BENEŠ

Úvodní položky jsou věnovány tzv. revolučním přetiskům z roku 1918, jejichž zkoumání i po více než sto letech od vzniku přináší nové, a leckdy nečekané poznatky. Věnují se mu badatelé, vystavovatelé a přirozeně i znalci, díky jejichž úsilí se daří nejen rozpoznávat padělků (to samozřejmě uměli i naši předchůdci), ale i identifikovat jednotlivé náklady pravých známek, z nichž ty první – takzvaná ruční sazba – jsou vzácné, a tedy drahé. Vyskytují se u vydání Malý a Velký znak, a na losu č. 4 je vidíme provedené dokonce společně na 2-pásce, samozřejmě tedy i se spojenými typy. Že za vznikem revolučních přetisků stáli filatelisté,

Los č. 4

Los č. 5

není sporu, hezky to dokazuje i další 2-páska s přetiskem dekorativně umístěným uprostřed (los 5). Některé hodnoty se vyskytují i s přetiskem v červené barvě, ale tak ojediněle, že to katalogy zatím ani neuvádějí (los 6).

Los č. 6

Sbírání listinných kolků je starší než sbírání známek a pomohlo vlastně vzniknout filatelii jako oboru. Do té kolky patří v rámci fiskální filatelie, a tak se čas od času objeví i v nabídce naší aukce. Tentokrát je zastupuje 50haléřový kolek na bankovky z roku 1919, který není běžný ani jako jednotlivý kus, a ve větších blocích se vyskytuje jen ojediněle. Ze staré sbírky tentokrát nabízíme (losy 17-21) rohové 20-bloky, čtvrtarch a dokonce celý složený 100kusový arch! V naší nabídce je to poprvé (a nic podobného jsme nenašli ani na internetu), takže jsme sami zvědaví, jak vysoko vystoupí dosažené ceny.

Los č. 18 - detail

Za symbolických 500 Kč je nabízen hlubotiskový zkusmý tisk návrhu známky 10 h TGM v podobě aršíku (los 24).

Los č. 24

V červencové Filatelii jsme nabídli fotopohlednici s portrétem Alfonse Muchy a jeho podpisem. Několik kusů z prvorepublikové obchodní zásoby nestačilo poptávce, a tak zájemci nyní mají možnost vydražit stejnou pohlednici v naší aukci (los 26).

Hrátky se zkusnými tisky a makulaturou našeho prvního vydání Hradčany neprováděli jen sběratelé, ale také filatelističtí obchodníci. Důkazem jsou dopisy, které se jimi pokoušeli vyplácet, aby vytvořili „atraktivní zajímavost“ (losy 30-33). Ve skutečném poštovním provozu naopak vznikla půlená frankatura na firemním dopisu, navíc odeslaném vlakovou poštou (los 34).

Los č. 32

Los č. 34 - detail

Ze stejné emise zmiňme řadu velkých bloků a také 4-blok hodnoty 20 h V. kresby, ve vzácné růžové barvě se spojeným typem příček – cena je totiž v katalogu proškrtnuta (los 57).

Los č. 57

Vydání PČ 1919 je uvedeno dvojicí archů běžné hodnoty 5 h Koruna, u nichž se vzájemně výrazně liší rozměry bloků původních známek (los 86). Jde o zatím nezpracovanou problematiku, jejíž probádání může obohatit naše znalosti a přinést rozšíření katalogových záznamů. Rozhodně ojedinělá je nabídka celého PA hodnoty 90 h (los 100), která se jako svěží vyskytuje

o jediné i v pouhých větších blocích. K relativně novým objevům na známkách této emise se řadí „šikmá příčka“ v písmenu „F“ nápisu Flugpost u hodnoty 1,50 K. Nyní tuto odlišnost nabízíme v rámci celé série (los 112). Rozhodně neobvyklá je známka 10 K Malé číslo (los 126), na jejímž

svěžím lepu se nenachází žádná značka! Sběrání známek v „intaktním stavu“ je totiž velmi náročný obor a na některé vzácnější hodnoty z této přetiskové emise narazíte jen jednou za několik let (pokud tedy vůbec!). Za velmi výhodnou cenu jsou nabízeny tři známky 70 f Turul (III. a IV. typ) bez lepu, tedy zřejmě v původní podobě, jak byly nalepeny na listy papíru v rámci vracení z pošt na Slovensku.

Takových případů bylo jistě více, ale tyhle jsou první, které padělatelé neopatřili padělaným lepem... Kapitalku uzavírá nabídka několika správně vyplacených dopisů, což je u této emise využívané ponejvíce filatelisty spíše výjimka.

Z „Alegorií“ zmiňme nezoubkovanou známku 10 h Holubice olivové s velmi výraznou výraznou deskovou vadou „poškozený dolní okraj psaníčka“ (los 157), jde totiž o první nám známý kus! Rozhodně zajímavý je služební dopis Rozhraničovací komise z roku 1922, provádějící výsledky Trianonské smlouvy na Slovensku (los 166).

Los č. 157

Los č. 166

Pozornost si rovněž zaslouží los 167 – svěží nezoubkovaný 4-blok hodnoty 400 h HaV 1920 v barvě hodnoty 600 h, se dvěma spojnými typy! Jde první nám známý takový exemplář, proto jej vyvoláváme s poznámkou „nabídněte“.

Los č. 167

Opravdu ojedinělá je nabídka velké rohové miniaturní série TGM 1930 (los 201), tyhle známky měly totiž tak vysoký nominál, že si je málokdo koupil i jen jako pouhé rohové kusy, natož ve 4-blocích! Jen pro představení – 320 Kč totiž v roce 1930 představovalo polovinu měsíční mzdy dobře placeného dělníka (nebo 100 kilogramů chleba, nebo 1000 metrů čtverečních orné půdy), a taky za ně bylo možné odeslat 320 dopisů základní váhy, což v přepočtu na dnešní poštovní představuje více než 6.000 korun!

Několik položek je věnováno Podkarpatské Rusi, z nich 237 a 238 jsou dopisnice s texty popisujícími zoufalou situaci Čechů před maďarským zábohem a v jeho průběhu. Rozhodně zajímavá je kniha Podkarpatská Rus z roku 1936, z knihovny mého tatínka, který z ní čerpal řadu informací ke svým článkům do Filatelie (los 238). Jako první nám známý kus jsme zařadili kompletní tiskový arch padělků (neexistujících) aršiků k otevření Sněmu K. Ukrajiny v roce 1939, s trojicí protichůdných dvojic; padělky se vyskytují jako jednotlivé kusy, v této podobě je zatím neuvádí ani katalog (los 236).

Los č. 201
detail

Sběratele analogických pohlednic nejspíš zaujmu losy 212 a následující, s portréty osobností, z nichž ty s Emilem Háchou samozřejmě nesou jen známku se státním znakem (to by šlo napravit až nyní, kdy jeho portrét vyšel na Vlastní známce). Ty nyní nabízené na adresní straně nesou otisky razítka ze dne, kdy byl zvolen čs. prezidentem. A když už jsme u prezidenta – losy 219 a násl. obsahují celistvosti adresované TGM a EB (los 221 obsahuje dokonce sestavu novinových pásek ze zahraničí!), los 193 je pak slepecký dopis na TGM a má vypíchanou celou adresu!

Los č. 193

Málo známým dozvukem Mnichovské dohody bylo obsazení části našeho území Polskem, což v aukci připomíná dvacítky obálek s razítky pošt příslušných severomoravských obcí (los 222) a dopisnice ze záboru na Slovensku (los 223).

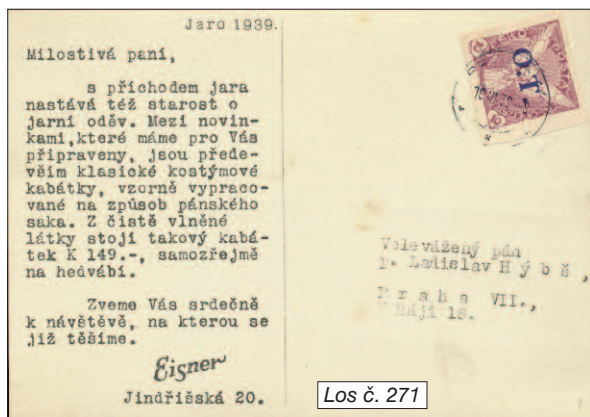
Los č. 223

Los č. 236

Los č. 253

Ze skladu prvorepublikového obchodníka B. Svobody pochází kompletní svěží arch letecké známky 20 Kč 1930 (los 253). Jeho pořízení tehdy byla opravdu velká investice – když se vrátíme k předchozímu srovnání s miniaturou emise TGM ze stejného roku, tak její nominál 320 Kč je tady překonám více než 6x! To by tedy znamenalo, že oněch 2.000 Kč za letecký arch tehdy představovalo čtvrtletní mzdu dobře placeného dělníka (nebo 6 metrů chleba, nebo více než půl hektaru orné půdy), a taky za ně bylo možné odeslat dva tisíce dopisů základní váhy, což v přepočtu na dnešní poštovné představuje 38 tisíc korun! Musíte uznat, že ve srovnání s tím je stanovená vyvolávací cena 4.000 Kč doslova zlomkem!

Nenápadnou zajímavostí je reklamní pohlednice vyplacená známkou 10 h O.T. (los 271), protože tato hodnota byla využívána zejména na dopisnicích a dopisech – se správně použitou na pohlednici jsme se setkali poprvé.

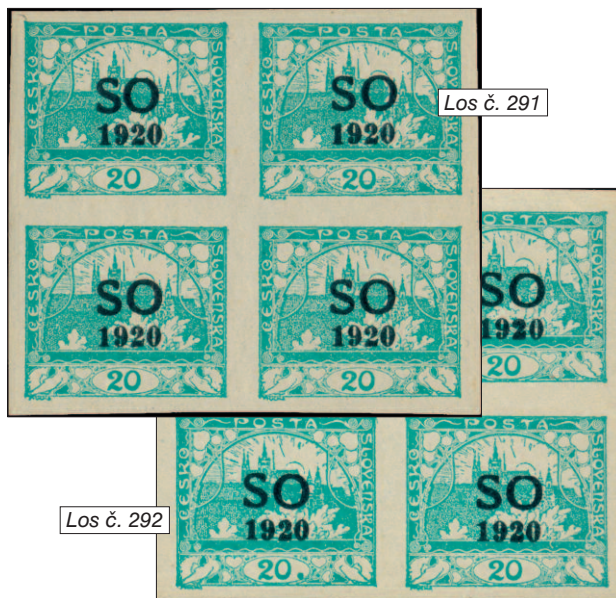

Doplatní známky jsou zastoupeny řadou velkých bloků, z nich upozorňují na svěží 38-blok hodnoty 60/400 h Hav 1926, obsahující 5 svislých dvojic známek II. typu, tedy se širokými nulami (los 281). Málo obvyklý je i svěží 8-blok známky 50/150 h OR s ŘZ, obsahující všechny tři typy - a tedy i typy spojené (los 283).

Los č. 283

V emisi SO 1920 upozorňují na dva zřejmě unikátní svěží nezoubkované 4-bloky známky 20 h Hradčany modrozelená s modrým (!) přetiskem – ten totiž katalogy dosud neuvádějí (losy 291 a 292). Na obou je navíc výrazná a populární desková vada – „voda ve štítu“, resp. „tečka za 20“.

Los č. 292

Los č. 281 detail

Populární je rovněž desková vada přetisku – „úzké O“, kterou nabízíme hned v několika losech.

Los č. 298 detail

Pozornost jistě vyvolá i známka 1000 h Hradčany s černým přetiskem (los 303), která má na své zadní straně otisky dvou různých znaleckých značek Gilbert, z toho jeden záhadný, možná z počátků činnosti tohoto znalce (je umístěn v pravém dolním rohu a normální poloze, což by svědčilo o otištění před ustálením poloh otisků), se zcela neobvyklou podobou – je v rámečku! Otázka pravosti a původnosti tohoto otisku by byla určitě dobrým tématem pro některého zapáleného badatele (navíc když poslední písmeno vypadá spíše jako „k“ než „t“). Protože se však na známce nachází další otisk Gilbertovy značky, tentokrát ve standardní podobě a poloze, lze se možná domnívat, že tak ten původní (v rámečku) pouze „upřesnil“ – kdyby nebyl pravý, zřejmě by jej při své pověstné pečlivosti na známce nestrpěl.

Los č. 303

O sbírkách a sestavách jsme se zmínili už v úvodu, ty z údobí ČSR I jsou zařazeny pod čísla 336-45 a jak sami uvidíte, většinou doslova za symbolické ceny!

Poválečná ČSR začíná známkami Zakarpatské Ukrajiny, a to z pozůstalosti významného sběratele, který většinu těchto položek zakoupil v průběhu let v různých aukcích – včetně naší. Z nich upozorňuji na kompletní svěží sérii s chustským přetiskem (los 346), přičemž většina jejich hodnot je v intaktním stavu, tedy bez jakékoli značky! V řadě případů je to poprvé, kdy se s nimi v této podobě setkáváme, někdy jde možná dokonce o unikáty! Všechny jsou samozřejmě zaručeně pravé (přípojeno vyjádření znalce Blahy a kontrolováno znalcem Majerem) a my budoucímu majiteli nabízíme jejich označení, pokud by si to přál.

Los č. 346 detail

Z druhého přetiskového vydání NRZU je nabídnuta rarita – známka 4/2 P Horthy se vzácnou průsvitkou „kříže“, která má náklad jen 10 kusů a katalogový záznam 105.000 Kč (los 359).

Los č. 359

Položka 60/4 f Vojevůdci (los 362) má náklad 15 kusů a položka 1,40 P/70 f Slavné ženy s převráceným přetiskem (los 363) je dokonce tak vzácná, že ji katalog Majer ani neuvádí! U všech tří jsme pro jejich naprostou absenci na trhu ani nestanovili vyvolávací cenu a uvádíme je s poznámkou „nabídněte“.

Los č. 362

Los č. 363

Známký ze stejného vydání s přetiskem Chust obsahují dokonce tři rarity ještě vyššího stupně (losy 365-7) – každá má náklad pouhopouhé tři (!) kusy! Jde o svěží hodnoty 60/4, 60/8 a 60/12 f Vojevůdci s převráceným přetiskem, každá s katalogovým záznamem 250.000 Kč! Ani zde jsme nestanovili vyvolávací cenu a namísto ní uvedli „nabídněte“.

Losy č.: 365

366

367

Z Košických jsou zařazeny „malé kříže“ (los 375), které se podle našich zkušeností vyskytují méně často, než kříže velké. Zvědaví jsme na zájem o košický aršík se skvrnou na helmě hodnoty 6 K (los 381), ten se totiž vyskytuje tak zřídka, že jsme mimořádně stanovili vyvolávací cenu na úrovni ceny katalogové.

Los č. 381

Po letech se k nám vrátily pamětní listy z roku 1945, s podpisy významných osobností (losy 382-4). Zejména ten s podpisy sovětských maršálů (los 384) je zcela ojedinělý – pokud ne přímo unikátní – a s dneškem ho spojuje i podpis maršála Koněva, jehož pomník v Praze je nyní předmětem častých novinových titulků.

Los č. 384

Nepochybnou raritou a současně smutnou vzpomínkou na doby komunistického teroru je dopisnice s otiskem příležitostného razítka Junácký sněm ve Zlíně 28.2.1948; razítko bylo totiž používáno jen krátce po otevření pošty a poté zabaveno STB; ve většině námětových sbírek zaměřených na skauting proto samozřejmě chybí (los 409).

Neběžná je nabídka leteckých provizorií z roku 1949 s horními a dolními okraji, často i v blocích včetně 15 Kčs světlé (losy 430-9). Více než dvě desítky losů jsou věnovány ministerským a dalším zajímavým FDC a obálkám (446-66), z nichž řada má odlišné vylepení známek. Mimořádně zajímavý je los 467 obsahující tři vlastnoruční podpisy Pabla Picassa, na obálkách dne vydání se známkou s jeho holubicí.

Los č. 467 detail

Z nabídky materiálů „nové měny“ je nepochybně unikátní soubor 12 leteckých dopisů adresovaných do Austrálie (los 486), každý vyplacený aršíkem Lety do vesmíru 1963 jiného typu, takže dohromady je jich všech 12!

Neobvyklý je rovněž celý arch známky 40 h Beethoven 1970 se spojenými typy (los 503). Nedoceněný je v katalogu aršík 2,40 Kčs Europa 1977 bez okrového podtisku, který ve většině specializovaných sbírek chybí (los 516).

Možná unikátní je obálka s nevydanou známkou 1 Kčs OH 1984 s nápisem – známka totiž zjevně nepochází z makulatury, ale je dobře centrována (los 529).

Los č. 529

Los č. 539

Jen ojediněle se vyskytuje chybotisk známky Prémiový rád 100 h ve fialové barvě; los 539 nabízí dva kusy – s denním a s rádkovým úředním razítkem pošty.

Padělky ke škodě pošty na celistvostech a další neobvyklé celistvosti jsou zařazeny jako losy 546-55.

Hezká je nabídka desetibloků (556-616), z nichž nejzajímavější jsou asi letecké Lázně 1951, a to jako série (los 607) i jako dvacetibloky prvních dvou hodnot (los 608). Novinkou je řada desetibloků nabízených na správně vyplacených a poštou prošlých celistvostech – některé z nich jsou jistě unikátní!

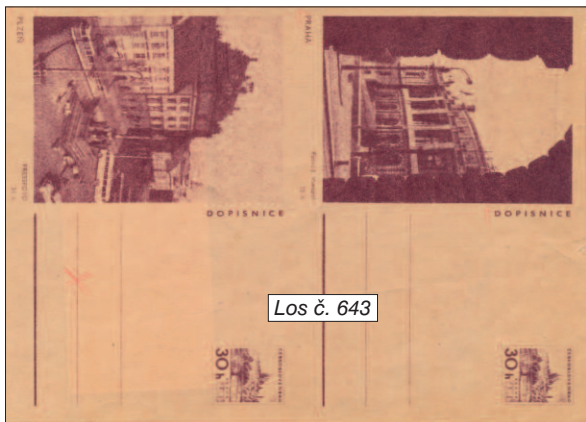
Nabídka příležitostných tisků tentokrát obsahuje i exempláře s velmi nízkými čísly, včetně několika „jedniček“! (např. losy 625 nebo 630). Atraktivní je také kompletní soubor výsadních tisků z let 1949-86 (los 634), obsahující i vzácný tisk Gottwald k prvnímu výročí neblahého Února.

Los č. 625

Los č. 634

Jen jednou jsme se setkali se zkusnými tisky obrazových dopisnic Krásy ČSR 1967 v nerozřezaných dvojicích (losy 642-3).

Los č. 643

Poprvé nabízíme provozní nálepky pošty, a to rovnou v celých arších (losy 650-60) – některé se možná dochovaly jen v tomto jediném exempláři! Unikátní je nejspíš soubor 30 takových archů (los 661) – alespoň my jsme se s jiným dosud neseťkali.

Los č. 661

Na sbírky a partie ČSR II se jistě každý podívá sám (losy 662-92) – na přání jejich majitelů jsou totiž nabízeny doslova za pár stovek, i když katalogová cena některých je ve státiších!

Kapitola České republiky začíná správně vyplacenými dopisy s předběžnými a souběžnými známkami ČSR II (losy 693-703), z nichž řada je dokonce v desetiblocích! S jinými jsme se dosud neseťkali, a tak není vyloučeno, že jde o unikátní nabídku!

I příležitostné tisky ČP obsahují nabídku mimořádně atraktivních položek, např. PT s pořadovým číslem „1“ (los 719 a 728-9).

Los č. 719

Poprvé nabízíme příležitostně tisky a celiny k loňské výstavě (losy 720-26 a 777-91), některé se na trhu zatím prakticky nevyskytují, proto je uvádíme s poznámkou „nabídněte“. Ojedinelá je i nabídka „aršiku“ k zavedení písmenových známek (los 735), s nímž jsme se zatím setkali jen ve třech případech.

Unikátní jsou nejspíš správně vyplacené předběžné celinové obálky ČSR II použité v roce 1993 v ČR (losy 747-54). Pozornost jistě vzbudí i dopisnice s přitisky pro PM (losy 759-69), z nichž nabízíme i ty nejvzácnější. Nabídku našich známek uzavírá několik sbírek a partií, vyvolávaných většinou hluboko pod jejich skutečnou hodnotu (losy 792-800).

Poprvé jsme do naší aukce zařadili větší počet známek s tzv. sudetskými přetisky (losy 801-49), o nichž ale podrobněji píšeme v článku na jiném místě tohoto čísla. Proto se o nich zmiňuji jen stručně – všechny jsou zaručeně pravé a pocházejí ze staré obchodní zásoby. Je mezi nimi i řada rarit a několik unikátů, velké bloky a celé archy jistě napomohou k prohloubení této po desítky let opomíjené a nyní opět objevované sběratelské oblasti.

Na nedávné výstavě v Liberci byl na toto téma představen nový studijní exponát tamního badatele Tomáše Netušila, svědčící o rostoucím zájmu o tato více než osm desítek let stará sudetská vydání. V materiálech nyní nabízených v aukci Profil je obsaženo mnoho odlišných typů a deskových vad, které nejsou zmíněny v popisech v aukčním katalogu – byly by totiž neúměrně obsáhlé. Zájemci o tyto losy je ale jistě ocenit – už proto, že se s některými setkáme vlastně poprvé!

Kapitolu protektorát ČaM uvádí několik položek s přetisky z Moravské Ostravy (850-62), z nichž například krajový 4-blok hodnoty 10 h Znak na tzv. pergamenovém papíru, obsahující přetisky všech tří typů, a tedy i typy spojené (los 853), je nejspíš unikát. A zajímavý je i proto, že naznačuje, že do vzniku přetisků byli zapojeni filatelisté – přídatná značka „perg. papír“ znalce Gilberta na zadní straně známek svědčí o tom, že minimálně část zajímavějších položek dodali k přetiskování právě oni.

Jen zřídka se vyskytují rohové 4-bloky Novinových I. s deskovými čísly 3 a 4-42, los 870 obsahuje všechny 4 kusy! Unikátní je zřejmě Kontrolní známka z roku 1941, která se dochovala jen v několika kusech, bez lepu nebo v nižší jakosti. My ji ale jako los 875 nabízíme svěží, a je to jediný exemplář, který je nám v této bezvadné jakosti znám!

Těžší nabídky protektorátních materiálů leží tentokrát v celistvostech, a to s předběžnými, souběžnými a protektorátními frankaturami (losy 878-928), následující celiny (929-1026). Mezi nimi je mnoho zajímavých, zmiňme neupotřebenou výběrku (los 1019) nebo dosud neznámé varianty dopisnic Jsem na živu (1011-2). Unikátní je nejspíš dopisnice Sociální pojišťovny použitá až v roce 1946! (los 997).

Ze Slovenska se určitě podívejte na celistvosti vyplacené známkou 60 h MRŠ modrá 1939 (losy 1046-7), už proto, že si letos připomínáme 100. výročí tragické smrti tohoto zakladatele RČS. Ze současné SR je určitě pozoruhodný obchodní sklad svěžích známek s nominálem 100.000 Sk, nabízený v poměru 10:1 (los 1059).

Zajímavé jsou i rukopisy a podpisy (losy 1060-79), naleznete tu jména jako Aleš, Kmoč, Kubelík, Foglar, Bezruč, Zrzavý a řadu sportovců; některé nadto obsahují i zajímavá sdělení.

Do oddílu Cizina (od č. 1080) jsme tentokrát zařadili řadu atraktivních položek Zámoří, například neupotřebené vysoké hodnoty anglických kolonií. Hezká je i nabídka Číny (losy 1160-87), rakouské lodní pošty (losy 1315-42), mnoho sbírek různých států a především nebyvale rozsáhlé sbírky a soubory celistvostí (např. losy 1426-8). Na jejich podrobnější popis už bohužel nemáme místo, ale to nevadí – v příloženém aukčním katalogu si jistě vše prohlédnete sami.

Těšíme se tedy na shledání se všemi zájemci o nákup některé aukční položky v sobotu 2. listopadu v hotelu Olympik – Artemis. A kdyby se Vám nehodila osobní návštěva, můžete poslat písemný příkaz, nebo prostě dražit po telefonu. A pokud byste naopak chtěli nějakou zajímavou položku prodat, už nyní přijímáme losy do 49. Aukce Profil!